

Detailrapport Vraag en antwoord Wegingstafel/Raadsplein (ID 1665)

Veld	Waarde
Datum wegingstafel/Raadsplein	18-06-2026
Onderwerp	Nagekomen vragen wegingstafel 9-6-2026 - Financiële stukken Omgevingsdienst IJmond
Fractie(s)	LEV
Datum vraag	11-06-2026
Vraag en antwoord	De Omgevingsdienst IJmond vraagt vanaf 2027 om een structurele uitbreiding van de financiering met € 2,6 miljoen. In de stukken wordt aangegeven dat de organisatie de afgelopen jaren te maken heeft gehad met een disbalans tussen opdracht en middelen, waardoor achterstanden zijn ontstaan en aanvullende maatregelen noodzakelijk worden geacht om de uitvoering van wettelijke taken op het gewenste niveau te brengen. Tegelijkertijd wordt in de ontwerpbegroting gesproken over uitbreiding van de organisatie, aanpassingen in de financieringssystematiek, verdere digitalisering en datagedreven toezicht. Daarnaast wordt in de voorgestelde zienswijze nadrukkelijk aandacht gevraagd voor kostenbeheersing, overhead, efficiency en periodieke verantwoording richting de deelnemende gemeenten. Onze fractie hecht waarde aan een goed functionerende omgevingsdienst, maar vindt het tegelijkertijd van belang dat voor de gemeenteraad inzichtelijk blijft welke prestaties, risico's, financiële ontwikkelingen en bestuurlijke keuzes samenhangen met deze structurele uitbreiding van middelen. Tegen die achtergrond hebben wij de volgende vragen. Vraag 1. Kan het college inzichtelijk maken welk deel van de voorgestelde structurele uitbreiding van € 2,6 miljoen betrekking heeft op het wegwerken van bestaande achterstanden, het versterken van de bedrijfsvoering, de uitbreiding van uitvoerende capaciteit, overige doeleinden? Antwoord 1: De gevraagde structurele uitbreiding van € 2,6 miljoen bestaat uit drie onderdelen: •€ 1,7 miljoen voor het opheffen van het structurele begrotingstekort; •versterking van de bedrijfsvoering tot het minimaal noodzakelijke niveau; •uitbreiding van de uitvoeringsorganisatie met 7,2 fte in het primaire proces.

	De begroting bevat geen afzonderlijke structurele post voor het wegwerken van bestaande achterstanden. Hiervoor zijn in de periode 2024-2026 incidentele middelen beschikbaar gesteld. Een nadere toelichting hierop is opgenomen in hoofdstuk 5.3 van de begroting (pagina 23). Vraag 2. Kan het college aangeven welke achterstanden of knelpunten in de uitvoering van taken door ODIJmond de afgelopen jaren zijn geconstateerd binnen de gemeente Edam-Volendam? Antwoord 2: De beschikbare middelen en de omvang van de opdracht waren de afgelopen jaren onvoldoende in balans. Daardoor zijn achterstanden ontstaan in toezicht en vergunningverlening. Bij toezicht betroffen deze achterstanden met name milieucontroles bij bedrijven met een middelzwaar en hoog risicoprofiel. Deze achterstanden zijn de afgelopen twee jaar grotendeels ingelopen. Daarnaast zijn achterstanden ontstaan bij het actualiseren van bestaande milieuvergunningen. Vraag 3. Kan het college toelichten welke concrete gevolgen de voorgestelde uitbreiding met 7,2 fte naar verwachting heeft voor de uitvoering van taken ten behoeve van Edam-Volendam? Antwoord 3: De versterking van de organisatie met 7,2 fte komt ten goede aan alle deelnemende gemeenten, waaronder Edam-Volendam. ODIJmond is met de extra fte in staat om haar overhead te versterken en op het niveau te brengen van de huidige organisatie. Hiermee worden de afdelingen P&O en financiën versterkt en is er ruimte voor data-innovatie (ook als landelijke eis). Ook is er in 2027 capaciteit om gezamenlijke projecten uit te voeren, gericht op VTH. Bijvoorbeeld waar het gaat om de implementatie van nieuwe verplichte taken, zoals indirecte lozingen of het energietoezicht. Verder versterkt ODIJmond haar primaire proces (VTH), waardoor zij in staat is om de verplichte taken op het gewenste niveau volledig uit te voeren. Vraag 4. Welke prestatie-indicatoren of meetbare resultaten worden door het college gehanteerd om te beoordelen of de extra financiële bijdrage daadwerkelijk leidt tot verbetering van vergunningverlening, toezicht en handhaving? Antwoord 4: Het college beoordeelt de resultaten aan de hand van de reguliere planning- en controlecyclus van ODIJmond. Daarbij wordt gestuurd op het behalen van de in het uitvoeringsprogramma vastgelegde prestaties, zoals het aantal uitgevoerde controles, de afhandeling van vergunningaanvragen binnen wettelijke termijnen en de uitvoering van geplande toezicht- en handhavingstaken.
--	---

	Vraag 5. Kan het college aangeven welke periodieke informatie de gemeenteraad vanaf 2027 ontvangt om de ontwikkeling van kwaliteit, capaciteit, doorlooptijden, toezicht, handhaving en financiële ontwikkeling van ODIJmond te kunnen volgen? Antwoord 5: Het college is op grond van de Omgevingswet het bevoegd gezag t.a.v. de uitvoering van de VTH taken. De milieutaken hebben zij belegd bij de ODIJmond. De rapportages over de uitvoering zullen worden uitgebracht aan het college. Het jaarverslag van de ODIJmond wordt ieder jaar ter kennisname aan de raad gestuurd. Naast het jaarverslag maakt de ODIJmond vanaf 2027 iedere 4 maanden nog een bestuurs-/voortgangsrapportage. Dit is geen wettelijke verplichting is in beginsel uitsluitend bedoeld voor de portefeuillehouder. Vraag 6. Op welke wijze wordt gemonitord of de nieuwe financieringssysteem daadwerkelijk voorkomt dat opdracht, capaciteit en middelen opnieuw uit balans raken? Antwoord 6: Zie antwoord op vraag 5. Dit gebeurt door de voortgangsrapportages en het jaarverslag Vraag 7. Kan het college aangeven welke financiële risico's voor Edam-Volendam resteren indien de voorgestelde uitbreiding van € 2,6 miljoen onvoldoende blijkt om de beoogde doelstellingen te realiseren? Antwoord 7: Er is hier sprake van een zeer zorgvuldig en langdurig traject, waarbij is getracht de basis op orde te brengen. Alle deelnemers (zowel ambtelijk als bestuurlijk) zijn stap voor stap in dit proces meegenomen. De verwachting is dat de nieuwe governance en financieringsstructuur voldoende is om de taken tegen het gewenste niveau uit te voeren. Dit neemt niet weg dat je als deelnemer in een Gemeenschappelijke Regeling een (financieel) risico loopt. Op voorhand kan niet worden aangegeven wat dit risico is. Vraag 8. Welke mogelijkheden heeft Edam-Volendam binnen de gemeenschappelijke regeling om bij te sturen indien de beoogde resultaten achterblijven bij de verwachtingen? Antwoord 8: Over de uitvoering van de taken wordt door de ODIJmond gerapporteerd en daar zal geregeld ambtelijk en bestuurlijk overleg over plaatsvinden. Daarnaast heeft de portefeuillehouder plaats in het Algemeen Bestuur.
--	---

	Vraag 9. Kan het college inzicht geven in de ontwikkeling van overheadkosten, bedrijfsvoeringskosten, managementkosten, binnen ODIJmond over de afgelopen vijf jaar? Antwoord 9: Wij verwijzen naar de begrotingen en jaarrekeningen van de afgelopen 5 jaar, welke allen aan uw gemeenteraad zijn gezonden. Vraag 10. In de stukken wordt gesproken over datagedreven werken en toepassing van algoritmes binnen het prioriteitenmodel voor toezicht. Kan het college toelichten welke gegevens hiervoor worden gebruikt, welke waarborgen bestaan voor transparantie en controleerbaarheid en op welke wijze gemeenten inzicht krijgen in de werking van deze modellen? Antwoord 10: ODIJmond gebruikt gegevens uit het eigen VTH-zaaksysteem om toezicht risicogericht te programmeren. Daarbij wordt onder meer gekeken naar het type bedrijf, de aanwezigheid van een vergunning of melding, het moment van het laatste bedrijfsbezoek, het aantal geconstateerde overtredingen, de actualiteit van vergunningen en de aanwezigheid van risicovolle activiteiten of stoffen. Deze gegevens vormen de basis voor een prioriteitenmodel dat bedrijven rangschikt naar toezichtbehoefte. Het model ondersteunt de programmering, maar vervangt geen bestuurlijke afweging. Gemeenten krijgen inzicht in de toepassing van het model via de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's en de reguliere bestuurlijke afstemming over prioriteiten en maatwerk. Daarmee blijft de programmering transparant en bestuurlijk controleerbaar. Vraag 11. Kan het college aangeven welke onderdelen van de huidige dienstverlening van ODIJmond op dit moment niet of niet volledig worden uitgevoerd ten opzichte van de afgesproken dienstverleningsovereenkomst? Antwoord 11: Op 1 juli 2026 behandelt het algemeen bestuur de bestuursrapportage over de periode januari t/m april. In deze rapportage is de voortgang van de uitvoering zichtbaar. Daarin komt naar voren: •actualisatie van bestaande vergunningen loopt achter; •controles indirecte lozingen lopen achter; •capaciteit staat onder druk door hogere inzet op klachten en sloop-/asbestmeldingen. Vraag 12. Welke scenario's voor verdere samenwerking, schaalvergroting of organisatorische wijzigingen van ODIJmond worden momenteel onderzocht en welke mogelijke gevolgen kunnen deze hebben voor Edam-Volendam? Antwoord 12:
--	---

	Zoals wij uw raad reeds eerder hebben geïnformeerd worden zijn er 3 toekomstscenario's: 1.Fusie met een robuuste Omgevingsdienst, i.c. ODNZKG; 2.Toevoegen van extra deelnemers; 3.Zelfstandig robuust (met toevoeging van extra taken). Toevoegen van (een) extra deelnemer(s) lag gemeente Zaanstad het meest voor de hand. Zij zijn benaderd en hebben aangegeven bij ODNZKG te willen blijven. Zelfstandig robuust is niet haalbaar, nu alle gemeente haar milieutaken bij de ODIJmond hebben ingebracht en alleen deze taken meetellen voor de robuustheidscriteria. Alleen de provincie zou nog extra taken kunnen inbrengen die bijdragen aan de robuustheidscriteria. Voor een eventuele fusie met ODNZKG vindt op dit moment een voorverkenning plaats.
--	--